

INTERNATIONALE BEWEGING
ATD VIERDE WERELD in België

ATD = All Together for Dignity – Agir Tous pour la Dignité (Samen voor waardigheid)

Ongehoorde stemmen

In een woelige, globale wereld vol uitsluiting, geweld, klimaatverandering en honger hebben mensen die in extreme armoede leven ervaringen en ideeën die er toe doen. Hun verhalen en visies dreigen verloren te gaan in de continue immense stroom van informatie en amusement.

Sinds dit jaar heeft de internationale Beweging ATD Vierde Wereld een website met veel indringende filmpjes met interviews met mensen op de meest uiteenlopende plekken op de wereld. Mensen die in onvoorstelbare omstandigheden weten te overleven en die vertellen wat zij meemaken en wat zij denken dat er moet gebeuren: **www.unheard-voices.org** (Engels, Frans en Spaans).

Neem nu de Filipijnse hoofdstad Manilla, waar een kleine twee miljoen mensen opeengepakt leven in zeer uiteenlopende omstandigheden. De Vlaamse vrijwilligers Guy en Vanessa Malfait-Joos en hun gezin zijn er nu ruim twee jaar en hebben intensief contact met een tachtigtal gezinnen die noodgedwongen onder een brug wonen. Lees hun ervaringen in dit nummer. Een gefilmd interview van Vanessa met een bewoner van Manilla over de Millenniumdoelen vindt u op de website *Unheard Voices*.

Tekening Steven Gryspeerd

De artikels over kinderarmoede, het 30-jarig bestaan van de Volksuniversiteit van de Vierde Wereld in Vlaanderen en het boek *Arm en Kansrijk* zijn een oproep om de handen ineen te slaan. Armoede kan levens en talenten verwoesten en daar moeten we ons tegen verzetten.

De redactie

Nr. 180 – november – december 2012 – Verschijnt tweemaandelijks – Afgiftekantoor Antwerpen X

Internationale Beweging ATD Vierde Wereld in België - Victor Jacobsaan 12 - 1040 Brussel

'Fun' als overlevingsstrategie

Meer pret in de Filippijnen! *'It's more fun in the Philippines!'* Dit is de slogan waarmee de Minister van Toerisme de Filippijnen op de kaart van Azië wil zetten en de campagne is hier een waar succes, de slogan is zowat overal te zien en te horen.

Of er werkelijk zoveel meer *"fun"* is in de Filippijnen dan in België? Als je het aan onze kinderen vraagt, zeggen ze meestal nee. Na iets meer dan twee jaar in deze megastad Manilla, worden ze (en wij) nog snel moe en overprikkeld van de drukte, het verkeer met lawaai, stank, stof, vervuiling, de vochtige hitte, de vreemde taal en cultuur en de schrijnende in het oog springende armoede. Hoe groot is het verschil met het rustige Wijhe in Nederland! Fietsen, afspraakjes na school, lekker een balletje trappen buiten,... niets van dat alles is vanzelfsprekend in Manilla.

Gelukkig zijn kinderen uitgerust met een grote dosis aanpassingsvermogen en hebben ze hun draai hier min of meer wel gevonden. Als het kwik 's ochtends vroeg onder de 30 gaat, vraagt Ruben (7) om het raam dicht te doen. Als de overburen hun karaoke aanzetten, neemt Lukas (14) zijn elektrische gitaar om een paar solo's van *Nirvana* of de *Red Hot Chili Peppers* te spelen. Als Wannes (11) na school even moet afkicken na een paar van die hectische *jeepney*-ritjes in de avondspits, brengt een potlood en tekenpapier hem weer tot rust. De totaal andere levensomstandigheden hier hebben hen min of meer gedwongen om

andere terreinen en talenten te verkennen, en langzaam gaan we nieuwe en andere dingen waarderen.

Smurrie

Kan je dat nu *"fun"* noemen? Waarschijnlijk niet. Maar als de slogan zo'n hit kon worden, dan moet er wel ergens een waarheid achter zitten. Dat ontdekten we bijvoorbeeld toen het grootste deel van Manilla een paar maanden geleden onder water stond. Iedereen die het ooit heeft meegemaakt weet dat het geen pretje is om je huis te zien vollopen met smurrie.

Vreemd genoeg verschenen er onmiddellijk de meest gekke foto's en commentaren op *Facebook*, vaak voorzien van de slogan *"It's more fun in the Philippines"*. Eerst waren we verontwaardigd, maar toen een paar dagen later onze wijk ook begon vol te lopen, konden we met eigen ogen zien hoe de mensen er hier het beste van maken en hun miserie weg lachen. Kinderen gierden het uit in het mega zwembad terwijl we links en rechts mannen rond plastic tafeltjes een biertje zagen drinken alsof er een *pool party* gaande was.

Veel kinderen van "onder de brug" doen mee aan de straatbibliotheek van ATD Vierde Wereld.

Daar lijkt ons de enorme kracht van dit volk te zitten. Wat er ook gebeurt, ze laten zich niet van de slag brengen. De Spaanse overheersing, de Amerikaanse, de gruweldaden tijdens de Japanse bezetting, het dictatoriaal regime onder Marcos, vulkaanuitbarstingen en tyfoons : niets of niemand lijkt hen klein te krijgen. In oude verhalen wordt het Filipijnse volk vaak met bamboe vergeleken. Bij het minste zuchtje wind beweegt hij mee en is bereid tot de grond te buigen bij elke storm, maar van zodra de wind geweken is staat hij weer helemaal recht als van te voren.

Eén grote leugen

Het lijkt erop dat de kracht van hun verzet erin bestaat zich niet te verzetten, of beter gezegd de indruk te wekken zich niet te verzetten. Het moet gezegd dat dit een hele omschakeling van ons vraagt. Tijdens de laatste herdenking van de Werelddag van Verzet tegen Armoede kwam de burgemeester van Manilla ook. Zowat zijn hele toespraak was één grote leugen, bedoeld om arme (van hulp afhankelijke) kiezers voor zich te winnen. Maar de man kreeg netjes een hartverwarmend applausje op het einde en de volgende dag dragen velen een t-shirt van een andere politieke partij waar ook wat te halen valt!

Nog lastiger vinden we het als de toekomst van een wijk, gemeenschap, vele gezinnen op het spel staat. Bijvoorbeeld in de wijk "onder de brug" waar een 80-tal gezinnen onder een expresweg en boven een afvoerkanaal wonen. Er is een groots "ontwikkelingsproject" gaande om de rivieren en kanalen in Manilla op te scho-

Twee jongeren van 'onder de brug'. Zoals bij veel andere jongeren bestaat hun baan erin om op de snelweg (waar ze onder wonen), gekoelde drankjes te verkopen aan de verkeerslichten (vandaar de koelboxen). Foto: François Phliponneau, ATD Vierde Wereld.

nen. Dat is goed voor milieu, *big business* en toerisme. Jammer genoeg is het hele project weinig of niet geïnteresseerd in de toekomst van de mensen die daar bij gebrek aan beter wonen. Er wordt hen een nieuwe huisvesting aangeboden, want dat is ondertussen wettelijk verplicht, maar daar blijft het dan ook bij. Het ligt 2 tot 3 uur rijden buiten Manilla. Of de mensen daar ook werk zullen vinden en een goede school, of dat familiebanden zal aantasten, of de mensen überhaupt wel uit Manilla weg willen, daar vraagt niemand naar.

Samenwerken

We hebben de afgelopen maanden samen met hen gewerkt om meer inzicht te krijgen, tijdens 'forums' en studiegroep-bijeenkomsten, via interviews en overleg met andere organisaties. Een aantal van deze gezinnen hebben namelijk net als duizenden anderen hier al iets dergelijks

meegemaakt een paar jaar terug. Op enkele uitzonderingen na zijn al die gezinnen terug onder de brug of in andere slums komen wonen! Hoe schrijnend de woonomstandigheden er ook mogen zijn, de perspectieven zijn beter dan op de nieuwe locatie. In Manilla is er tenminste wat geld te verdienen, goedkopere gezondheidszorg, betere scholing en tal van andere voordelen die elke grootstad te bieden heeft.

Samen met de gezinnen van de wijk proberen we een dialoog aan te gaan met de mensen achter het opschoningsproject om een duurzame, waardige, menselijke oplossing te bekomen. Dat gaat bitter moeilijk. Eerst en vooral omdat het project binnen de gestelde tijdslimiet wil blijven en praten kan dat alleen maar vertragen. Maar ook de mensen van de wijk wachten af en houden zich meestal stil. Misschien zijn de charmeverhalen op de

informatievergadering wel waar? Misschien zullen zij daar deze keer wel overleven en hun kinderen een waardige toekomst kunnen geven? Misschien worden ze van de lijst gehaald en verliezen ze elke kans op een aanbod als ze teveel vragen stellen of protesteren? Alle nadelen en onrechtvaardigheid moeten ze er dan maar bijnemen.

Dit soort situaties stellen deze gezinnen, ons team, onze beweging voor grote vraagstukken en uitdagingen. "Fun" is een overlevingsstrategie. Het houdt tegelijk onrechtvaardige systemen in stand, al zo lang. Maar dat is eigenlijk niet anders in België, Nederland, Frankrijk of Haïti. Met vallen en opstaan leren we met de mensen om ons heen.

Guy en Vanessa Malfait-Joos

zijn volontairs van de Beweging ATD Vierde Wereld uit Vlaanderen en wonen en werken sinds ruim twee jaar in Manilla. Daarvoor hadden zij missies in Frankrijk en Haïti en Nederland.

Volksuniversiteit zoekt toekomst met jongeren

De groep van Willebroek en de Volksuniversiteit van de Vierde Wereld bestaan 30 jaar

Als je 30 jaar bestaat, vier je dan je voorbije jeugd of je toekomst? ATD Vierde Wereld Willebroek koos voor het tweede met een bijzondere studiedag rond 'Een toekomst voor alle jongeren'. Ruim 120 deelnemers en sympathisanten van de Volksuniversiteit van de Vierde Wereld uit Vlaanderen en Brussel gingen op 30 september 2012 in dialoog. Waar krijgen jongeren kansen? Lokale groepen hadden hierover elk iets voorbereid en brachten dit naar voor. In de namiddag vulden de gastsprekers Mieke Nolf van jongerenorganisatie Uit de Marge en Ides Nicaise van de Universiteit Leuven dit aan met hun ervaringen en studies.

Kansen om te groeien als mens

De lokale voorbereidingen maakten duidelijk dat 'steun krijgen niet voldoende is'. Belangrijker is 'waar en hoe krijgen jongeren kansen om te groeien als mens.' Deze rode draad liep doorheen de dag en over verschillende thema's: de mooie en gemiste kansen bij jeugdbewegingen, de valse en reële kansen door interim-arbeid, de erkenning van ouders door jeugddiensten en jongerenwerkers, de keuzedruk op jongeren in het bijzonder onderwijs, de te versterken uitwisseling tussen vakbewegingen en armenverenigingen, de misverstanden door een verschillend taalgebruik van professionelen en gezinnen in armoede.

Dat het anders kan vertelde Mieke Nolf. Door vorming kunnen jeugdwerkers meer bewust gemaakt worden van de rol van ouders. En Ides Nicaise vertelde over een ambitieus initiatief om kansen te geven aan jongeren, het 'Youth Opportunities Initiative' van de Europese Unie. Een werkzoekende jongere kan daarbij kiezen tussen een job, stage, opleiding of vrijwilligerswerk, met sociale bescherming.

Tot slot bleek de Oproep van de Jongeren aan Burgers van Europa, uit 2010, 'Wij allen dromen van een betere wereld. Laten we er samen aan werken' nog steeds actueel.

Katia Mercelis

Willebroek, 30 september 2012 : Samen met dirigent Bob De Poorter van het solidariteitskoor Frappant, schreef ATD Willebroek het lied 'bruggen bouwen'. Een warme afsluiting van een intense dag. Met dank aan de gemeente Willebroek en de vele vrienden uit de regio.

Kinderarmoede : een vorm van institutionele mishandeling

Op een projectenmarkt over de aanpak van kinderarmoede werden inspirerende voorbeelden in de kijker gezet. Peter Adriaenssens opende de markt. Marijke Decuypere ging naar hem luisteren.

Geregeld kunnen we een artikel van hem lezen of horen we hem op radio of TV. Peter Adriaenssens is een gerenommeerd kinder- en jeugdpsychiater. Ook over armoede heeft hij belangrijke zaken te zeggen.

Op 25 september 2012 was hij een van de sprekers op de projectenmarkt georganiseerd door minister Ingrid Lieten. Ik was sterk getroffen door zijn betoog.

In armoede leven brengt stress mee. Een beetje stress zorgt voor een extra kick. Te veel stress maakt dat je niet meer functioneert. Kinderen die in armoede opgroeien leven constant met stress. We zagen beelden van hersenen en konden vaststellen dat de hersenen van kinderen die in stress opgroeien aangetast zijn. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat zenuwcellen niet verder kunnen rijpen door die stress. Stress leidt tot leerstoornissen, concentratiestoornissen en gezondheidsproblemen.

De voeding speelt ook een grote rol. Arme mensen waren vroeger mager door een tekort aan voeding. Nu is slank zijn eerder weggelegd voor betere middelen. Goedkoop voedsel is vetrijk en het moet ons dan ook niet verwonderen dat veel arme jongeren en volwassen lijden aan obesitas.

Ernstige signalen

Aanvaarden dat kinderen opgroeien in armoede betekent dat je er als maatschappij voor kiest dat een potentieel aan krachten en mensen verloren gaat. Als we niets doen aan kinderarmoede dan is dat volgens Peter Adriaenssens een vorm van institutionele mishandeling. Niet om iets goed te doen voor je naaste moet je kinderarmoede bestrijden maar om je verantwoordelijkheid op te nemen. Onze maatschappij krijgt ernstige signalen dat er iets mis is. We moeten durven zeggen dat er geen gelijke kansen zijn, dat er ongelijkheid is. Jongeren voelen heel sterk dat ze uitgesloten zijn. Hun kleren komen van de kringloopwinkel en van zeer goedkope ketens, zij zijn dikker, hebben geen iPhone, ...

Als we horen dat één op tien kinderen opgroeit in armoede (cijfers Kind en Gezin) vinden we vaak dat politici te kort schieten. Zeker, zij moeten maatregelen nemen, maar ook iedere burger draagt een verantwoordelijkheid. Als buur kunnen we mensen die het financieel moeilijk hebben ondersteunen. Als ouder kunnen we kinderen die opgroeien in een kansarm gezin uitnodigen om te komen spelen met onze eigen kinderen. We leren immers van mensen die in armoede leven dat het hebben van enkele mensen die naast je staan heel belangrijk is. Men-

sen die je niet als een probleemmens/kind zien maar als een mens/kind met problemen, mensen die in je geloven. Een leerkracht die je kansen geeft kan het verschil maken. Dat verklaart waarom 1 op 3 kinderen wel uit de armoede geraken.

Verantwoordelijkheid opnemen

Hulp mag niet eng begrepen worden als steun door therapeuten. We weten ook dat de ene hulpverlener de andere hulpverlener binnenhaalt. Zelf naar de gezinnen stappen en ervoor zorgen dat je als dienst en als persoon toegankelijk bent, dat is heel belangrijk. Verder brak Adriaenssens een lans voor ervaringsdeskundigen. We moeten hen meer betrekken. Hij waarschuwde ook voor een groot verschil tussen 'denken dat we werken met armen' en 'MET hen werken'.

Als het over kinderarmoede gaat neemt Peter Adriaenssens geen blad voor de mond. Hij durft te zeggen waar het op staat. Durven wij het ook? Lukt het ons om onze medeburgers te motiveren om hun verantwoordelijkheid op te nemen voor ieder kind? Voor mezelf was zijn toespraak zeker een oproep. Hoe ga ik zelf om met de gezinnen die ik ken? Kan ik voldoende duidelijk maken dat ik in hen geloof?

Marijke Decuypere

Arm en Kansrijk

Hoe kun je armoede bestrijden, vragen de economen Abhijit Vinayak Banerjee (1961) en Esther Duflo (1972), zich af. Hun boek 'Arm en Kansrijk' werd door de *Financial Times* en *Goldman Sachs* uitgeroepen tot 'The Business Book of 2011'.

Het is een hoopvol boek.

Meten om de goede richting te vinden

Om nieuwe geneesmiddelen te testen worden gelijkwaardige groepen van proefpersonen geselecteerd. In de ene groep krijgen mensen het nieuwe medicijn, in de andere groep niet. De resultaten worden vergeleken.

Banerjee en Duflo onderzoeken hoe armoede best kan bestreden worden en gaan op dezelfde manier te werk. Ook zij vergelijken het gedrag van gelijkwaardige groepen. Het helpt alvast om de goede richting te vinden en niet in eindeloze discussies vast te lopen. Bijvoorbeeld over de verspreiding van muskietennetten in de tropen: gaan mensen die minder of meer gebruiken als ze die gratis krijgen, als ze er iets voor betalen, als ze de volle prijs betalen, als ze die eerst gratis krijgen en daarna een bijdrage moeten betalen? Het heeft geen zin met klem de ene of de andere stelling te verdedigen. Plaats, tijd en omstandigheden spelen een rol. Dit is dan ook een pleidooi voor zeer specifiek en gericht onderzoek, want 'Inzicht in de vraag of arme mensen bereid zijn geld te betalen voor klamboes, en of ze die gebruiken als ze gratis zijn, leert ons veel meer dan alleen hoe we het best muskietennetten kunnen verspreiden. Het leert ons ook hoe arme mensen beslissingen nemen.'

Mag je mensen een beloning geven om hen over te halen hun kinderen te laten vaccineren?

De onderzoekers vinden van wel. 'De afkeer van prikkels als middel om vaccinatie te stimuleren komt, zowel aan de linker- als de rechterkant van het politieke spectrum, uiteindelijk voort uit de volgende overtuiging : je moet mensen niet proberen om te kopen om ze dingen te laten doen die ze volgens jou behoren te doen.' Het experiment : in een dorp krijgen mensen als beloning een kilo gedroogde peulvruchten voor elke vaccinatie en een set borden voor het afmaken van de serie. Het werkt. De vaccinatiegraad stijgt enorm.

Zijn mensen omkoopbaar?

Nee, want wanneer ze wel heel goed weten wat ze willen zijn ze niet omkoopbaar. Misschien kunnen ze het belang van de vaccinaties niet voldoende inschatten, maar vooral zijn ze mensen zoals iedereen die wel de intentie hebben om iets te doen, maar het dan toch niet doen. Ook mensen die niet arm zijn laten zich door beloningen in een welbepaalde richting sturen.

Er wordt van arme mensen een strikt logisch gedrag verwacht

Arme mensen zijn in bijna elk opzicht net zo als de rest van de mensheid. 'Ze delen dezelfde verlangens en zwakheden. De armen zijn ook niet

minder rationeel, integendeel. Juist omdat ze zo weinig hebben, blijkt dat ze vaak heel weloverwogen keuzes maken : ze moeten heel economisch te werk gaan om te overleven.' Maar het betekent ook 'dat geringe kosten, kleine obstakels en het maken van kleine foutjes die de meesten van ons meteen weer zouden vergeten, een enorme impact op hun leven kunnen hebben.'

Maar waarom krijgen mensen in armoede dan zo vaak te horen dat ze onverstandige keuzes maken?

Armen moeten vaak beslissingen nemen terwijl het hen ontbreekt aan essentiële informatie. Ze dragen verantwoordelijkheid voor te veel aspecten van hun leven. Hoe rijker je bent, hoe meer de 'juiste' beslissingen voor jou worden genomen.

Armen leven vaak onder stressvolle omstandigheden. En met proefpersonen is aangetoond dat wie onder stress staat en moet kiezen tussen verschillende alternatieven, minder gauw de meest rationele economische beslissing neemt.

Grote omwentelingen zijn zeldzaam, maar kleine veranderingen kunnen veel teweeg brengen

Een voorbeeld uit Oeganda : van het geld van de centrale overheid voor scholen, had slechts 13 pct. de scholen bereikt.

William Easterly en Jeffrey Sachs zijn twee wetenschappers die er een andere mening op na houden.

Easterly : Het probleem is het organiseren van het politieke proces. Als de politiek op orde is, zal er uiteindelijk ook goed beleid komen.

Sachs : Armoede veroorzaakt corruptie, en corruptie veroorzaakt armoede. Ontwikkelingshulp zou moeten worden besteed aan specifieke doelen waarop goede controle mogelijk is, zoals malariabestrijding en voedselproductie. En als de levensstandaard verbetert kan de rechtsstaat wortel schieten. Maar volgens Banerjee en Duflo kan een geleidelijke vooruitgang door een reeks van kleine veranderingen soms eindigen in een stille revolutie, zonder dat eerst een regering omvergeworpen wordt.

In het voorbeeld van Oeganda ontstond groot tumult toen de resultaten van het onderzoek bekend gemaakt werden. Het Ministerie publiceerde voortaan de bedragen voor de scholen die naar de districten werden gestuurd in de belangrijkste kranten. Vijf jaar later bleek dat de scholen gemiddeld 80 pct. kregen van waar ze recht op hadden.

Blijven zoeken naar oplossingen

Er is geen knop om armoede definitief uit te roeien, maar er is ook geen reden om er ons bij neer te leggen en niets te doen. Dat is de eindboodschap van het boek. En een oproep om samen met miljoenen goedwillende mensen van over heel de wereld de handen ineen te slaan. Want we mogen niet tolereren dat door de armoede levens en talenten teloorgaan.

Marie-Thérèse Poppe

Hoop is van vitaal belang en kennis is essentieel, zeggen Banerjee en Duflo in de inleiding van hun boek. Op de foto een forum-bijeenkomst van ATD Vierde Wereld in Manilla om de mensen te informeren en om van gedachten te wisselen. Hoe serieus het onderwerp ook moge zijn, er wordt altijd wel gelachen.

Banerjee in gesprek met leden van ATD Vierde Wereld

Politici nemen beslissingen om de armoede te bestrijden maar weten meestal heel weinig over het leven van mensen in armoede. Daarom is het heel belangrijk dat ATD Vierde Wereld ontmoetingen mogelijk maakt waarbij beleids mensen rechtstreeks in dialoog kunnen gaan met mensen in armoede. Dat zei Sylvie Goulard op 17 oktober 2012. Zij is Europees parlements lid en voorzitter van de interfractiegroep 'Armoede en mensenrechten'. Die organiseerde op **17 oktober een publiek debat in het Europees Parlement**, waaraan meer dan 150 mensen deelnamen. Abhijit Banerjee gaf een inleiding over hoe mensen in armoede kunnen betrokken worden bij het beleid. 'We zijn allemaal mensen en geen

machines, dat is een basisles bij het uitwerken van armoedeprogramma's.'

Voor het debat van start ging was er in besloten kring een gesprek tussen Banerjee en leden van ATD Vierde Wereld uit verschillende Europese landen. Zowel militanten als medestanders namen het woord. Jo Dhaenens van de medestandersgroep Brugge had het over 'Brugge dialoogstad', over hoe mensen in armoede in een respectvolle en waardige dialoog kunnen gaan met mensen die verantwoordelijk zijn voor het beleid.

Abhijit Vinayak Banerjee en Esther Duflo – *Arm en Kansrijk. Een nieuwe visie op het bestrijden van armoede* – Nieuw Amsterdam Uitgevers, 2011

KALENDER

VOLKSUNIVERSITEIT VAN DE VIERDE WERELD

Plaats van dialoog met mensen in armoede. Op uitnodiging.

Zaterdag 26 januari,
VierdeWereldhuis Brussel.

Zaterdag 16 maart,
Universiteit Antwerpen.

Zaterdag 1 juni,
VierdeWereldhuis Brussel.

SEMINARS

Twee Europese Seminars, georganiseerd door de Beweging ATD Vierde Wereld:

- **Djynamo i.s.m. de Raad van Europa. 1-8 december 2012**, in Hongarije. Jongeren uit acht landen werken rond 'Actieve deelname van jongeren aan de maatschappij en in verenigingen'.

- 'Opkomen voor een duurzame ontwikkeling die niemand uitsluit' in het kader van de evaluatie van de millenniumdoelen van de V.N. **20, 21, 22 januari 2013** in Brussel. 100 Deelnemers wisselen kennis en ervaring uit in verschillende talen (voorals nog: Engels, Frans, Spaans en Pools).

KENNISMAKING MET ATD VIERDE WERELD

Zaterdag 23 februari van 10 tot 13 uur, VierdeWereldhuis Brussel.

De Internationale Beweging ATD Vierde Wereld wat is dat, wie zijn dat? De beste manier om ons te leren kennen is ons ontmoeten. We lunchen samen om 12u30. Breng zelf een picknick mee, wij zorgen voor soep. Aanmelden kan via het secretariaat.

KENNISVOORMIDDAG

Zaterdag 23 februari van 10 tot 13 uur, VierdeWereldhuis Brussel.

Vanuit ervaring via inzicht tot inzet verdiepen actieve leden zich met een gastspreker in een actueel thema.

MEDESTANDERSHELTER

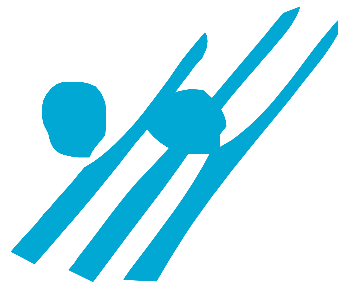
Elke eerste donderdag van de maand van 17u tot 20u. Onze deuren en telefoonlijnen staan open. Breng zelf je picknick mee, wij zorgen voor soep. VierdeWereldhuis.

ACTUELE INFORMATIE: zie www.atd-vierdewereld.be.

VIERDEWERELDBLAD

Uitgave van de Beweging
ATD Vierde Wereld
Victor Jacobsaan 12
1040 Brussel
(02) 647 92 25 / 647 99 00
contact@atd-vierdewereld.be
www.atd-vierdewereld.be

Verantwoordelijk uitgever:
Herman Van Breen, zelfde adres

Voor giften en lidmaatschap kunt u storten op rek.nr.: 000-0745336-85 (IBAN: BE89 0000 7453 3685) Giften van 40 euro of meer per jaar zijn aftrekbaar van de belastingen. Een fiscaal attest wordt in februari afgeleverd.

ATD Vierde Wereld België is lid van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (VEF) en ondertekende haar ethische code. Op www.atd-vierdewereld.be vindt u meer informatie over hoe u ons (financieel) kunt steunen en/of lid kunt worden.

Lid van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld, een niet-gouvernementele organisatie (NGO) voor armoedebestrijding. Ze is niet gebonden aan een geloofsovertuiging, levensbeschouwing of politieke stroming. Het belangrijkste doel is: de armoede bestrijden met de armsten zelf en vanuit hun ervaringen en kennis. De acties zijn gericht op de eerbiediging van ieders waardigheid en mensenrechten: een duurzame basis voor de uitroeiing van grote armoede.

Een goed begin

Als abonnee van het VierdeWereldblad kreeg u al eerder onze folder met publicaties en wenskaarten toegestuurd. Mocht u nog kaarten, boeken of dvd's willen bestellen dan is dat zeker mogelijk. Veel van onze exclusieve kaarten kunt u het hele jaar door gebruiken. Als u de folder niet direct bij de hand heeft, dan vindt u alle informatie en afbeeldingen op onze website: www.atd-vierdewereld.be. We wensen u een fijn einde van het jaar en een heel goed begin van het volgende toe en danken u voor uw interesse en steun voor de strijd van ATD Vierde Wereld tegen grote armoede aan de zijde van hen die er het hardst door worden getroffen. (Foto/wenskaart: François Phliponeau).

Onze adressenbestanden zijn overgezet naar één nieuw bestand. Hierbij zijn wellicht enkele foutjes in het geheel geslopen. Mocht u ten onrechte meerdere of helemaal geen VierdeWereldbladen ontvangen of heeft u andere opmerkingen over post of emails die u wel of niet ontvangt, laat het dan gerust weten via het secretariaat.